

Program Slovensko 2021 – 2027

Priorita 2 Životné prostredie

*MŽP SR, Sekcia environmentálnych programov a projektov
Miroslava Hrušková, riaditeľka odboru programovania a riadenia
programovania*

12. ročník Konferencie
životné prostredie miest
Téma: voda pre všetkých
5. októbra 2022
Žilina

Návrh Programu Slovensko 2021 – 2027 bol schválený uznesením vlády SR č. 426/2022 z 28.6.2022, v súčasnosti prebiehajú negociácie s Európskou komisiou. Program Slovensko nebol zatiaľ schválený Európskou komisiou (schválenie sa očakáva do konca r. 2022).

CIEĽ POLITIKY 2 Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovými čistými emisiami uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility

ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ

- zlepšenie pripravenosti čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy v súlade so Stratégiou adaptácie SR na zmenu klímy a jej akčným plánom
- realizácia opatrení na zlepšenie stavu vodných útvarov v súlade s rámcovou smernicou o vode
- príspevok k efektívnemu využívaniu materiálnych zdrojov najmä prostredníctvom predchádzania a minimalizácie vzniku odpadu, recyklácie odpadov a posilnenia odklonu od skládkovania v súlade s Akčným plánom pre obehové hospodárstvo
- ochrana biotopov a druhov, najmä v sústave Natura 2000 v súlade s Prioritným akčným rámcom financovania Natura 2000 v SR, podpora biodiverzity, obnovy ekosystémov a ekosystémových služieb
- zníženie znečistenia ovzdušia a riešenie problematiky environmentálnych záťaží v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“

Celková alokácia na opatrenia v pôsobnosti MŽP SR v rámci návrhu Programu Slovensko predstavuje 1 753 358 170 EUR, z toho 962 359 250 EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a 790 998 920 EUR z Kohézneho fondu. Vzhľadom na to, že alokácia pre SR z fondov politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027 je výrazne nižšia než na obdobie 2014 – 2020, je takáto alokácia na oblasť životného prostredia, ktorá je o niečo vyššia než súčasná alokácia OP KŽP (1 749 102 442 EUR), pozitívnym výsledkom.

RSO2.4. PODPORA ADAPTÁCIE NA ZMENU KLÍMY A PREVENČIE RIZIKA KATASTROF A ODOLNOSTI S PRIHLIADNUTÍM NA EKOSYSTÉMOVÉ PRÍSTUPY

2.4.1. Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a /alebo ochranu pred povodňami

- Cieľom podpory budú opatrenia na zadržiavanie zrážkovej vody v sídlach a krajine prostredníctvom zelenej infraštruktúry alebo technických prvkov, ako aj ich kombinácie.
- Niektoré typy opatrení budú slúžiť na ochranu pred povodňami v krajine tým, že zvýšia vodozádržnú schopnosť povodia a spomalia odtok do vodných tokov.
- Opatrenia prírodného charakteru budú zvýhodňované pred technickými opatreniami.
- Realizované opatrenia musia byť v súlade so Stratégiou adaptácie SR na zmenu klímy, resp. Plánmi manažmentu povodňového rizika.
- Využitie územných nástrojov v rámci opatrenia.
- Alokácia: cca 127,8 mil. € (z toho IUS - 62,7 mil. €).

**RSO2.4. PODPORA ADAPTÁCIE NA ZMENU KLÍMY A PREVENČIE RIZIKA KATASTROF
A ODOLNOSTI S PRIHLIADNUTÍM NA EKOSYSTÉMOVÉ PRÍSTUPY**

Príklady podporovaných opatrení:

RSO2.4. PODPORA ADAPTÁCIE NA ZMENU KLÍMY A PREVENČIE RIZIKA KATASTROF A ODOLNOSTI S PRIHLIADNUTÍM NA EKOSYSTÉMOVÉ PRÍSTUPY

2.4.4. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok

- Cieľom podpory je zabezpečiť ochranu pred povodňami v geografickej oblasti, v ktorej existuje potenciálne významné povodňové riziko alebo možno predpokladať jeho pravdepodobný výskyt. Podporované bude aj zvýšenie bezpečnosti vodných stavieb a ich adaptácia na zmenené klimatické podmienky (ich rekonštrukcia za účelom zvýšiť prevenciu pred povodňami).
- Východiskom pre realizáciu opatrení sú plány manažmentu povodňového rizika.
- Realizácia prírode blízkyh opatrení bude prioritná, následne kombinácia opatrení technickej a zelenej infraštruktúry, ako aj realizáciu technických opatrení.
- Alokácia: cca 90,5 mil. €.

2.4.5. Vytváranie koncepčných východísk pre realizáciu adaptačných opatrení na národnej, regionálnej a miestnej úrovni

- Súčasťou podpory bude aj vypracovanie regionálnych a lokálnych adaptačných stratégií.

RSO2.4. PODPORA ADAPTÁCIE NA ZMENU KLÍMY A PREVENČIE RIZIKA KATASTROF A ODOLNOSTI S PRIHLIADNUTÍM NA EKOSYSTÉMOVÉ PRÍSTUPY

Hlavné cieľové skupiny pre opatrenia 2.4.1., 2.4.4., 2.4.5.:

- subjekty súkromného sektora;
- subjekty verejnej správy;
- vlastníci rodinných domov, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov/správcovia bytových domov, t. j. domácnosti v prípade grantových schém
- správcovia vodných tokov, nájomcovia/vypožičiavatelia drobných vodných tokov alebo ich úsekov;
- obyvatelia SR.

2.4.2. Hydrogeologický prieskum zameraný na overenie možností využitia podzemných vôd v deficitných oblastiach

2.4.3. Podpora prevencie a manažmentu zosuvných rizík súvisiacich s nadmernou zrážkovou činnosťou

2.4.6. Podpora prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z porušovania legislatívnych predpisov v životnom prostredí

RSO2.5. PODPORA PRÍSTUPU K VODE A UDRŽATEĽNÉHO VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

2.5.1. Výstavba stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

- Podpora bude smerovať do výstavby, rozšírenia a zvýšenia kapacity stokových sietí, ako aj do výstavby, rozšírenia a zvýšenia kapacity ČOV, vrátane budovania decentralizovaných systémov nakladania s komunálnymi odpadovými vodami (t. j. IPS).
- Prioritou je zabezpečenie súladu agl. nad 2 000 EO s požiadavkami smernice 91/271/EHS.
- Alokácia: cca 256,5 mil. €.

2.5.2. Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO so zameraním najmä na územia prioritné z environmentálneho hľadiska mimo dobiehajúcich regiónov

- Predmetom podpory bude výstavba stokovej siete a ČOV so zameraním prioritne na aglomerácie do 2 000 EO, ktoré sa nachádzajú v chránených oblastiach, t. j. v chránených vodohospodárskych oblastiach prirodzenej akumulácie vôd, v povodiach vodárenských tokov, v ochranných pásmach existujúcich vodárenských zdrojov, v pásmach ochrany prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych vôd, ako aj na území národných parkov a chránených krajinných oblastí, vrátane budovania IPS.
- Alokácia: cca 67,6 mil. € (z toho IUS - 27,5 mil. €).

RSO2.5. PODPORA PRÍSTUPU K VODE A UDRŽATEĽNÉHO VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

2.5.4. Výstavba verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov a v obciach do 2 000 obyvateľov mimo dobiehajúcich regiónov za podmienky súbežnej výstavby alebo existencie infraštruktúry na nakladanie s komunálnymi odpadovými vodami

- Intervencie fondov EÚ budú určené na výstavbu a rozšírenie obecných verejných vodovodov len v prípadoch existencie alebo súbežnej výstavby infraštruktúry na nakladanie s komunálnymi odpadovými vodami (verejnej kanalizácie alebo IPS) v agl. nad 2 000 EO podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice 91/271/EHS a v agl. do 2 000 EO v chránených územiach.
- Alokácia: cca 34,3 mil. € (z toho IUS - 9,4 mil. €).

2.5.6. Výstavba, intenzifikácia alebo modernizácia úpravní vôd

- Predmetom podpory bude výstavba, intenzifikácia alebo modernizácia úpravní vôd za účelom zabezpečenia bezpečnej pitnej vody so zameraním na riešenie problémov najmä s eutrofizáciou vôd, antimónom, mikrobiológiou a biológiou v prípade úpravní povrchových vôd a riešenia problémov s kvalitou vody v prípade úpravní vôd pre podzemné vody.
- Alokácia: cca 33,9 mil. €.

RSO2.5. PODPORA PRÍSTUPU K VODE A UDRŽATEĽNÉHO VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

2.5.7. Obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO

- Podporené budú aktivity ako obnova verejnej kanalizácie a ČOV, ktoré sa budú realizovať najmä v agl. nad 2 000 EO, situovaných v chránených oblastiach podľa priorít stanovených v Pláne rozvoja VV a VK pre územie SR na roky 2021 – 2027.
- Alokácia: cca 92,0 mil. € (z toho IUS – 54,4 mil. €).

2.5.8. Obnova verejných vodovodov v obciach nad 2 000 obyvateľov

- Cieľom je podpora obnovy verejných vodovodov, ktorá sa bude realizovať najmä v obciach s vybudovaným verejným vodovodom, ktorého stav je zlý až kritický podľa priorít stanovených v Pláne rozvoja VV a VK pre územie SR na roky 2021 – 2027.
- Alokácia: cca 78,1 mil. € (z toho IUS – 44,9 mil. €).

2.5.9. Komplexné a spoľahlivé monitorovanie a hodnotenie stavu povrchových a podzemných vôd

- Alokácia: 35,0 mil. €.

2.5.10. Podpora (optimalizácia) spracovania dát a informovanosti pre efektívnejšiu vodnú politiku SR

- Predmetom podpory bude vytvorenie efektívneho komplexného informačného systému o vode na národnej úrovni.
- Alokácia: 1,0 mil. €.

RSO2.5. PODPORA PRÍSTUPU K VODE A UDRŽATEĽNÉHO VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

Hlavné cieľové skupiny pre opatrenia 2.5.1, 2.5.2, 2.5.4, 2.5.6, 2.5.7, 2.5.8, 2.5.9 a 2.5.10:

- producenti komunálnych odpadových vôd na území realizácie projektov;
- odberatelia pitnej vody na území realizácie projektov;
- vlastníci rodinných domov, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov/správcovia bytových domov, t. j. domácnosti v prípade grantových schém IPS;
- subjekty verejného práva podľa platného zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách;
- užívatelia dát a informácií v oblasti vodného hospodárstva.

RSO2.6. PODPORA PRECHODU NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO, KTORÉ EFEKTÍVNE VYUŽÍVA ZDROJE

Predmetný špecifický cieľ bude prispievať svojím charakterom a plánovanými opatreniami k znižovaniu znečistenia vôd prostredníctvom nasledujúcich opatrení:

- 2.6.1. Podpora vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov
- 2.6.2. Podpora zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov
- 2.6.3. Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov
- 2.6.4. Podpora zvyšovania environmentálneho povedomia a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve a podpora koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva
- 2.6.5. Podpora elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva
- Alokácia RSO 2.6.: cca 293,9 mil. € (z toho IUS – 80,6 mil. €).
- Hlavné cieľové skupiny:
 - producenti odpadov;
 - subjekty verejnej správy;
 - subjekty súkromného sektora;
 - užívatelia dát a informácií v oblasti odpadového hospodárstva.

**RSO2.7. POSILNENIE OCHRANY A ZACHOVANIA PRÍRODY, BIODIVERZITY A ZELENEJ INFRAŠTRUKTÚRY,
A TO AJ V MESTSKÝCH OBLASTIACH, A ZNÍŽENIA VŠETKÝCH FORIEM ZNEČISTENIA**

K zlepšovaniu stavu vôd bude prispievať aj podpora nasledujúcich opatrení v rámci RSO 2.7.:

- 2.7.1. Vypracovanie a realizácia schválených dokumentov manažmentu osobitne chránených častí prírody a krajiny
- 2.7.2. Mapovanie a monitoring biotopov a druhov a monitoring cieľov ochrany prírody a biodiverzity
- 2.7.3. Podpora biologickej a krajinnej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržovania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie manažmentu invázných nepôvodných druhov
- 2.7.5. Zabezpečenie kontinuity vodných tokov a ich revitalizácie za účelom podpory biodiverzity
- 2.7.6. Podpora environmentálnych centier za účelom zvyšovania environmentálneho povedomia
- 2.7.7. Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
- 2.7.8. Technické, technologické a ekonomické opatrenia na zníženie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých a stredných stacionárnych zdrojov
- 2.7.9. Zlepšovanie systému monitorovania kvality ovzdušia na národnej, lokálnej/ regionálnej úrovni, monitorovania vplyvu znečistenia ovzdušia na ekosystémy, riadenia kvality ovzdušia, vrátane vybudovania nového informačného systému o emisiách
- Alokácia RSO 2.7. (10 opatrení spolu): cca 721,3 mil. € (z toho IUS – 80,2 mil. €).

RSO2.7. POSILNENIE OCHRANY A ZACHOVANIA PRÍRODY, BIODIVERZITY A ZELENEJ INFRAŠTRUKTÚRY, A TO AJ V MESTSKÝCH OBLASTIACH, A ZNÍŽENIA VŠETKÝCH FORIEM ZNEČISTENIA

Hlavné cieľové skupiny pre opatrenia 2.7.1, 2.7.2., 2.7.3., 2.7.5, 2.7.6, 2.7.7, 2.7.8 a 2.7.9:

OCHRANA PRÍRODY A BIODIVERZITY

- subjekty štátnej správy s pôsobnosťou v oblasti ochrany prírody a krajiny;
- vlastníci a/alebo užívatelia pozemkov na územiach realizácie projektov (vrátane chránených území) – nezávisle od ich právnej formy;
- subjekty verejnej správy;
- subjekty súkromného sektora;
- užívatelia dát a informácií v oblasti ochrany životného prostredia.

RIEŠENIE PROBLEMATIKY ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ

- obyvatelia SR žijúci na územiach s výskytom environmentálnych záťaží;
- vlastníci a/alebo užívatelia pozemkov na územiach projektov sanácie environmentálnych záťaží;
- subjekty štátnej správy;
- subjekty s odbornosťou v oblasti metód sanácie environmentálnych záťaží.

OCHRANA OVZDUŠIA

- obyvatelia SR;
- prevádzkovatelia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia;
- subjekty verejnej správy;
- subjekty súkromného sektora;
- užívatelia dát a informácií v oblasti kvality ovzdušia.

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ